Ч. 30 (13.269). Львів, четвер 9. лютого 1933. Pooztową opłatę zapłacono ryczałtem. Рік LIV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло", Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Боротьба за автономію університетів.

Вже від довшого часу йде велика борня між цілим польським опозиційним табором на терені сойму і поза ним, та урядом за зміну, з радше за скасування самоуправи університетів Польщі. Навіть проект зміни польської конституції, який плянував повну перебудову державного устрою, не викликав такого відгуку, що цей замах на освячену традицією століть університетську автономію. Ми є свідками, як зголошений урядом законопроект прийняв характер загального політичного акту і перенісся широко між польські громадянські політичні круги. Про цей законопроект заговорили всі найбільші авторитети польської науки, заговорили політичні чинники і преса. Створено з нього теж площину для взаємного розрахунку між урядом та його противниками, і то виходячи не тільки з наукових засад, але й суто політично-партійних.

Про самий проект чуємо з польської сторони, що він ліквідує останню твердиню громадянської свободи. Цей проект скваліфікували як політичний акт, що має глибоко врізатися в громадянське життя. Залишаючи на боці основну аналізу законопроекту та міжпартійні спори польського громадянства, можна загально ствердити, що цей проект дійсно грубо обмежує дотеперішні автономічні права університетів та інших польських високих шкіл у користь державної влади. На основі того проекту міністр освіти дістає переможний вплив на персональний склад професорів та на студіюючу молодь. Склалось так, що досі це було одиноке місце в Польщі, куди санаційні кола не мали майже ніякого доступу. Однак навіть абстрагуючи від того політичного моменту — будь-що-будь високо симптоматичним явищем є факт, що проти закону виступили всі ректори високих шкіл, виступило аж коло 800 професорів, а по стороні уряду стануло не більше як 50 професорів високих шкіл!

Відома річ, що подавляюча більшість польської академічної молоді та професорів належить до ендецького табору, який — ідеольогічно недалекий санації — є проте найгрізнішим противником пануючих сфер. Тому ціла борня обертається головно довкола цих двох таборів. Інші польські опозиційні групи і також ми протиставимося тому законопроектові засадничо, але й більш декляративно, не витрачуючи на боротьбу проти нього стільки енергії, що ендеки. На хід дискусії довкола урядового проекту обмеження автономічних університетських прав — чимало вплинули антижидівські ексцеси ендецької молоді, які достарчили урядові сильних аргументів. Очевидно, що і на наші уваги зареагували польські політики, головно відомий з протиукраїнського становища, проф. кс. Шидельський, однак його статистичні цифри про українських студентів могли тільки підтвердити українські заміти і щодо „нумерус кляузус" і щодо конечности рідного університету.

Соймова урядова більшість мерщій форсує закон і нема найменшого сумніву, що перед кінцем біжучої буджетової сесії закон буде прийнятий.

Очевидно, що ніякий закон, ведений по лінії нинішньої системи правління, не поправить нашого буття. Нині витворюється така ситуація, що уряд перебирає майже в цілості вплив на університетські власти і на політику університетських сенатів. Через те й відповідальність спадає на міністра освіти. З цього погляду справа для нас постільки корисніша, що за кривди нашої молоді зможемо потягати до відповідальности уряд, а не кількасот професорів чи поодинокі університетські власти. За скасування наших катедр на львівському університеті, за переслідування нашої молоді, за невиконування законів стає не лише фактично, але й формально відповідальним міністр освіти. Очевидно, що на практиці це речі байдужі для нас і безвартісні, бо однаково урядові чинники як громадянські, однаково санаційне міністерство освіти що й ендецькі сенати не допускають української науки до університетських мурів.

Польська опозиція відгрожується, що новий закон не принесе добра ані правлячому таборові, ані громадянству, ані державі. Фактом є, що цей закон не спутає університетських опозиційних настроїв та опозиційних виступів молоді, лише підсилить їх та зактивізує. Історія вчить, що війна з університетами є річчю дуже небезпечною. Тому не можна виключати поважніших несподіванок. З другого боку наша академічна молодь не має чим ані захоплюватися, ані надто журитися. Вона находиться у чужонаціональній, не рідній школі, не мала впливу на автономічні університетські установи та не матиме впливу на урядову політику. Тому й не потребує віддаватися пристрастям у цій боротьбі з новим законом. Очевидно, коли мати на увазі рідний університет, то урядовий законопроект для того університету шкідливий. Однак нинішня дійсність така, що нема ніяких виглядів, щоби польська політична думка і польські державні керманичі признали право великого українського народу до власного високого шкільництва і щоби це справді почали реалізувати.

Дм. Великанович.

Звичайні Загальні Збори Видавничої Спілки „Діло"

кооперативи з обмеж. порукою у Львові відбудуться

в суботу, дня 25. лютого ц. р. в год. 4.30 попол. в льокалі редакції „Діла", Ринок 10, II. пов.

Денний порядок:

1) Відчитання протоколу з останніх Загальних Зборів.
2) Звідомлення з діяльности за рік 1931-32
3) Звіт Контрольної Комісії.
4) Розділ чистого зиску або покриття втрати.
5) Внески і запити.

НАДЗІРНА РАДА.

Хто не платить за часопис, підриває рідну пресу.

Харч і національний характер.

(Допис з Америки.)

Ню Йорк, січень 1933.

Свідомість факту, що українець на своїй землі не є ніяким зайдою, ані чужим рабом, хоч і підданий чужій владі, накладає на кожного члена нації деякі обовязки. Обовязок полягає не лише на праці, але і на думанні. А це останнє може подекуди важніше, ніж сама акція.

Приглядаючись поведінці американської української еміграції, приходимо до висновку, що ця еміграція вважає за єдиний свій обовязок супроти рідного краю дати поміч у боротьбі. Тут треба виразно розріжнити щирих патріотів від маскованих, які кричать про свій український патріотизм лише на те, щоби дістати прожиток від збаламученого патріотичними гаслами громадянина. З маскованими треба колись окремо розправитися. А з правдивими треба таки тепер поговорити на розум.

Отже маємо гасло безоглядної боротьби з противниками. І під тим гаслом збирають майже виключно жертви на боротьбу. Дійшло до того, що як хто не жадає складок „на боротьбу", то взагалі не має права до ніякої народньої праці.

Такий умовий стан еміграції не може приневолити підписаного погодитися мовчки на все, що тепер діється на еміграції в Америці. А вже найменше годиться приняти мовчанкою власне отой умовий настрій. Бо ніщо інше, як саме такий настрій може довести до повної знеохоти цілої еміграції до праці. Це говорю на підставі кількакратних досвідів у минувшині. Коли появилось яке велике гасло і воно розбурхало народні „маси", а ті маси реагували в той спосіб, що складали величезні жертви на його здійснення, то в короткому часі ті самі маси, як звичайна юрба, кричали на своїх провідників як на зрадників-запроданців, коли вони своєї обіцянки не дотримали. За тим ішла умова депресія і знеохота до праці на кілька літ. А провідники не тому не додержали слова, що не хотіли, але тому, бо сама річ, до якої взялися, була або неможлива, або за тяжка до переведення. В хвилі невдачі народня маса шукає не вини серед себе, але якоїсь жертви, щоби за невдачу пімститися. Отже хоч то „небезпечне ставать насупір діл природних біґові", то це треба зробити саме тепер.

Дивним дивом українська еміграція стала на становищі, що недержавна нація не має ніяких інших обовязків, тільки боротися. Це до деякої міри оправдане переконання. Але ніяк не можете оправдати факту, що ця еміграція вважає револьвер за єдину зброю в боротьбі. Навіть гармати вона не бачить, а вже про якісь танки, літаки, отруйні ґази і т. п., то навіть нема що згадувати. Це занадто високі поняття для пересічного „борця" поза межами рідного краю. І що цікавіше: живемо в країні, де мріють уже про „стратопляни", якими можна буде переїхати з Европи до Америки за кілька годин; де тепер на часі технократія, яка мріє про рай на землі в недалекій будуччині і т. п., а всеж наша еміграція живе лише способами боротьби з часів Гоголевого Тараса Бульби. І ніщо дивного, що й ця „визвольна боротьба" еміграції пропаде разом з вимріяним ідеалом боротьби Тараса Бульби.

Бо час поважно, навіть українській еміграції, задуматися над тим, яким є український нарід на своїй землі і яких доцільних способів боротьби йому хапатися. І час українській еміграції зрозуміти, що український нарід є природним господарем на своїй землі, хочби його тимчасово хтось „скував і заприсяг на вірність". І хоч той господар серед болю часом і копне свого опікуна, то це ще не значить, що він через те набрав сили визволитися. Коли українська еміграція хоче зовсім поважно допомогти рідному народові в його важкій боротьбі, то мусить наперед помогти загоїти рани свому рідному велитневі-народові, дати йому змогу прийти до сили і щойно у відповіднім моменті помогти йому визволятися.

Як господар звязаний, то не слід нищити господарства його 2 синам. Ті сини мають усе тямити, що це спільне господарство їх та їх батька. А ті, що батька звязали, колись мусять здати звіт з тимчасової господарки.

А як позбутися опікуна з рідної землі — над тим треба поважно, і то дуже поважно, задуматися.

В Америці щойно приймається переконання що між большовицьким і американським світом прийде колись до зудару. Це далекий час. А прецінь уже сьогодні появляються наукові праці, в яких фахові мужі науки задумуються, хто вийде побідником у майбутньому конфлікті. Як глибоко мислителі йдуть своїми думками, хай послужить такий приклад:

Лоіс Борман, доктор медицини, видав щойно книжку під наголовком: „Харчі і характер"*).

*) Foord and Character, by Louis Barman, M. D. Houghton and Mifflin Co. Publishers, Boston-New. York 1932.

Є це дуже основна праця, яка хоче доказати, що людство хибно думає про двородність людської природи, тобто окремо про тіло і окремо про ум. І він придумав слово, яке в українськім перекладі звучить „тіло-ум" для означення цілости людського організму. У дальших виводах Берман приходить до висновку, що розвиток тіло-ума залежить від хемічних складників харчів, які він зуживає на своє підтримання. А вже в самім вступнім слові дає наголовок „Харч і мораль" своїм міркуванням. Автор пригадує мотто французького кулінарного фільософа Бріллята-Саварена: „Скажи мені, чим ти, живишся, а я тобі скажу хто ти". У дальших виводах Саварен дійшов до висновку, що „доля народів залежна від того, що вони їдять і як вони їдять".

Студія Бермана є дуже детайлічна і варта, щоби нею зацікавилися наші доктори медицини. Якби те, що Берман каже, було правдою, то він став би одним з найбільших добродіїв українського народу. Бо він вказує, що джерела народньої енергії і творчости залежать від добору харчів у тім кліматі, де нарід живе. І тому він приходить до висновку, що в ріжних часах ріжні народи грали провідну ролю, як вміли дібрати для себе відповідні харчі.

А з тим Берман переходить до харчів американського народу і каже, що власне наслідком того, що американці зуживають багато цукру, вони тепер дуже активні, бо цукор має повно вугля, а вуголь дає енергію чоловікові. Зрештою Берман твердить, що нема двох одиниць, які потребували би такого самого харчу. А спеціяльно займається дієтою провідних людей, як Муссолінія, Ґандія, Сталіна, або і таких велетнів, як Наполеон, Бісмарк та інші.

Згадуючи на такій підставі про майбутній конфлікт більшовизму з американізмом, приходить Берман до висновку, що більшовизм мусить програти. А мусить тому, бо харчі, подавані тепер робітникам у більшовицькім царстві, не то, що не додають енерґії чоловікові, але ще й винищують зародки людської енерґії на довгі літа. Отже й ті всі крики з пятиліткою це хіба самоошука більшовицьких лідерів.

Так розуміє практичний американець підготовку до майбутнього конфлікту Америки з більшовизмом.

Це повинно застановити кожного свідомого українця. Якщо ми є власники й господарі своєї землі, то треба нам пляново приготовляти свої сили до боротьби та перемоги. А перемога це не сама технічна побіда, але можність вукраїнщити колись усіх, що по волі або по неволі прийшли на укр. землю. Як укр. еміграція не думає вже тепер про боротьбу на далеку, але певну мету, то вона не то, що не є активом у національнім білянсі, але може бути і пасивом.

Про дійсні засоби допомоги в боротьбі українського народу на далеку мету повинна раз заговорити й українська преса на еміґрації, коли вона має сповнити своє історичне завдання супроти свого матірнього пня.

Д-р Семен Демидчук.

Дискусійний вечір про Закарпаття у Празі.

Реферат москвофільського редактора д-ра І. Жидівського з Пряшева.

Чеський „Кружок Приятелів Самостійности" (народні соціялісти) заповів низку дискусійних вечорів. Дня 27. І. ц. р. відбувся в Празі перший такий вечір на тему „Підкарпатська Русь", започаткований рефератом молодого д-ра І. Жидівського із Закарпаття (Пряшів).

Треба сказати, що реферат цей був добре обдуманий і солідно опрацьований. З нього невеличка чеська авдиторія мала можливість довідатися про життя нашого народу на Закарпатті. Незавидне воно там. Загальна економічна скрута, здається, найбільше відбилася саме тут. Нужда-голод панує не тільки в горах. Заглядає — і то часто — й на рівнину. Пара варених бараболь творить денну страву гуцула, але й тих бракує. Допомогова акція ведеться зле; на ній спекулюють політичні партії і роблять свою „політику". Концесії на трафіки та коршми дістають виключно жиди. В сучасному менті на Закарпатті коршем тричі стільки, скільки їх було перед переворотом. Ведеться не тільки непотрібна, а навіть шкідлива для самих-же чехів чехізація шкіл. На бажання двох-трьох жидівських родин у селі основують чеську школу. Одначе, додає промовець, це анормальне явище зникає, бо від якогось часу місцеве жидівство почало орієнтуватися не на Прагу, а на Будапешт. Нині на Закарпатті на 50 душ дітей-школярів з місцевого населення припадає один учитель, а на 9 душ школярів-чехів також один. Розбудовується Ужгород, який вже може конкурувати з европейськими містами, а в горах кілька кільометрів дальше, населення не знає, що таке нафта; світить лучиною і т. д. З повною пошаною поставився промовець до бідного гірського населення цього краю, яке з природи не є вже таке нездібне, але тяжкі умовини істнування роблять його безпорадним і відсталим. Зазначивши, що „ситуація на Підкарпатській Руси дуже нездорова і небезпечна", загальну частину свого реферату д-р І. Жидівський закінчив такими словами: „На чеській адміністрації і на жидівських коршмах довго сидіти неможливо"...

Наприкінці референт подав під розвагу присутніх такі тези: 1) Ввести автономію для Закарпаття; 2) до ради міністрів у Празі покликати представника Закарпаття з правами міністра; 3) призначити на Закарпаття представника центрального уряду; 4) устійнити границі зі Словаччиною; 5) вирішити мовне питання й інше.

Після цього з корефератом виступив д-р Кшепицьки. Як він, так і інші промовці-чехи (д-р Душек, посол д-р Гайн), подякували референтові за те, що він ознайомив їх зі станом річей на Підкарпатській Руси і звернули увагу, що такі справи не вирішуються у Празі і в такий спосіб, а там на місці при участи представників усього громадянства. „В країні з парляментарним устроєм такі справи мусять бути розвязані лише парляментарним шляхом", — сказав д-р Гайн. Для цього потрібно — підкреслив д-р Кшепицьки, — щоб місцеве населення Закарпаття не розбігалося по чужих політичних партіях, а творило свої і своїх-же людей посилало до парляменту. Передтим, нім дістати автономію, треба підготовитися до цього, бо хто знає, в чиїх руках може опинитися влада — підкреслювали опоненти.

Можна булоб на цім і закінчити цей звіт, колиб автор цього цікавого реферату був обмежився лише вищенаведеним і не вніс до нього і „деяких" тенденцій. Діло в тім, що вже на початку реферату д-р І. Жидівський підкреслив, що „Підкарпаття — русский край" та що „русский народ цього краю **хоче мати свого русского Бога**" і т. д. Але далі референт не додержав, що називається, тону, спустив. Зазначивши, що Закарпаття зпоконвіку „русске" і нічого не має спільного з Україною й українством, — почав скаржитися на стихійне поширювання там „українізації". Мабуть дехто має страх перед майбутньою Україною, бо чим, справді, можна пояснити випадки, коли людина цілком пристойна ні з того ні з цього починає вводити українську мову у школі, — скаржився промовець. Не забув він і про знану вже байку, що німці видумали Україну. Досталося їм за це, а також і англійському урядові, який підтримує цю німецьку видумку. Досталося й урядові чеському за те, що „не вміє політики робити". А річ така проста: тільки увійти в тісний звязок з Польщею і все буде в порядку. Цю думку нераз висловлював д-р І. Жидівський підчас свого реферату.

Не можна не згадати і про несмачний виступ „родовитого москаля" з Городка проф. **Вергуна.** У своєму виступі проти українців підніс він „зажалення", що не його — проф. Вергуна — іменували професором Карлового університету у Празі, а „стовідсоткового ще зперед 20 років ненависника всього чеського — „українця проф. Колессу".

Як бачимо, почали з автономії краю, а закінчили посадою „маститого" вченого... Реферат справді був дуже цікавий.

Д. М—ч.

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА" З ДНЯ 9. ЛЮТОГО 1933.

ІВ. КЕРНИЦЬКИЙ. 2)

ГІСТЬ.

(Докінчення).

— Руки покласти на коліна!

— Очевидно... Ви, пане раднику, також сядьте собі біля мене... Будь ласка. Моя присутність не повинна вас зовсім безтежити. Хай вам здається, що сидите в товаристві свого найкращого приятеля.

Джентельмен в чорнім пальті вигідно розсівся на канапі. Пан радник Уемський „со страхом божим" сів напроти нього з револьвером в руці та уважно стежив зором кожний, найменший його рух.

— Пане раднику — спитав по хвилині „гість". — Чи можна собі закурити папіроску?

— Ні!

— А скинути кальоші?

— Не можна!

— А можна, наприклад, щипнути себе в ніс?

— Мовчати! — крикнув пан радник.

Гість зітхнув і замовк. Ясними, мрійливими очима задивився на стелю сальонки та тихо посвистував собі якесь меляхолійне танго. Пан радник Уемський грізно клипав на нього очима та люто сапів. Поволі вертався до нього спокій та рівновага духа. Він навіть зважився втерти собі рукавом горячий піт и чола. Але німа мовчанка куди дратувала його та пригнітала йому душу. Секунди видавались годинами. Пан радник Уемський лякався цієї зрадливої тиші... Тому відкашельнув і спитав різко:

— Тепер скажіть мені, чого ви тут закралися?!

„Гість" розсіяно подивився на радника.

— А ви, пане раднику, скажіть мені тепер, де тих 5.000 долярів, що їх виплатила вам нині в 8-ій годині філія Польського Банку в Позвані?.. Чи ці гроші є в портфелі, в маринарці, чи в шкіряній течці?..

Радникові застиг проклін на устах. Його присадкувата постать затремтіла. Сліпа лють, якою накипіло його хоробре серце, враз щезла і розтанула мов лід весною. Лишилась тільки тривога та жах... Жах, від якого не стає віддиху у груди, від якого леденів в жилах кров.. Той злочинець, той опир в людськім тілі, що сидить проти нього, знає, що в його скіряній течці є 5.000 долярів!.. І він був би ці гроші заграбив!.. А може... він ще жде на відповідну хвилину?! може на коридорі є його спільники?.. Пан радник затрясся, мов у пропасниці. В очах померкло. Стіни сальонки, ґазова лямпа, долівка і шовкові портієри закрутилися, затанцювали в якімсь шаленім вирі. У тім хаосі тільки ясні, мрійливі очі гостя були непорушні. Вони глумливим поглядом прошибали пана радника наскрізь. Уемському здавалося, що цей душегуб у чорнім пальті ось-ось скочить на нього, вхопить за горло, задавить на смерть, а потім... забере шкіряну течку з грішми...

Нараз у дипльоматичнім лобі пана радника шибнула спасенна думка: ...Він-же може позбутися цього душегуба!.. У кожній хвилині! Вистарчить лише потиснути цей язичок [illegible] другий.. Все буде гаразд... Усе скінчиться... Його дорогоцінне життя і 5.000 долярів будуть безпечні.. Тільки потиснути цей язичок... Раз і другий.. Так! Він це зробить! Навіть мусить зробити!.. В обороні власного життя і майна. Таж цей драб, злочинець, розбійник напав його ніччю самітного у ваґоні!.. Так!.. Но потягнути цей язичок.. Раз і другий..

— Пане раднику, чи ви жонаті? — ні сіло, ні пало запитав „гість".

Уемський здрігнувся. Судорожно стиснув у руці револьвер і поволі-поволі піднімався з канапи.

„Гість" приязно всміхнувся до нього і балакав дальше:

— Я це, пане раднику, тому питаюся, бо саме цього року хочу сам оженитися. Маю дуже гарну дівчину. Шатинка.. Прегарно грає на фортепяні... Ах! Правда!..

Зітхнув і схилив голову на груди.

— Так.. Таж я вже, вібм, арештований.. Пане раднику! Але то буде „штемп"! Я цікавий тільки бачити міну моєї миленької, коли вона завтра прочитає у „Вечірній газеті", що її суджений, це „рутинований вломник", за яким вже три роки розшибається поліція. Гм!.. Та чорт бери! Добре, що так сталося. Остогидло вже мені це „ремесло". А знаєте, пане раднику, що я мав у цім „фаху" капітальне щастя! Мені ще ніколи не поховзнулася ніжка... Аж тепер, пане раднику, знаєте цю пісоньку?

Zdechł pies
Przyszedł kres —
Przyszła kreska na Matyska..

— Так, так.. Аж тепер — амінь. [illegible]

Наше мистецтво перед чужинцями.

Не тільки вояки, економісти чи дипльомати приймали участь у визвольно-самостійницькому русі українського народу після 1917 р. Також і мистці вложили помітну частину в справу відродження і поширення нашого імени. Якщо співучасть мистців губилася на широких просторах України, то тим помітнішою була вона за кордоном. Тут мимоволі напрошується імя недорівняного Кошиця з його тріюмфальним походом по цілому світі. А поруч з ним стають його наслідники. За співцями рушили на чужину і наші окремі музики (Василь Ємець, Любка Колесса, Антін Рудницький, Роман Придаткевич і т. д.). Не лишилися позаду також малярі, графіки і різьбарі.

Берлін має першенство щодо цих останніх. Вже в 1921 р. з почину Спілки Студентів тут гідно виступали молоді сили двічі великими збірними виставами (див. варшавську „Українську Трибуну" за той рік). Вже тоді побачили ми серед десятка учнів різьбярства чи малярства теперішнього Федора Ємця і теперішнього Миколу Глущенка. За тими виставами, пригадуємо собі, прийшли вистави окремих мистців (Олександер Архипенко, Микола Глущенко, Іван Бабій). Пізніше заходами Української Громади і за допомогою нашої приятельки п-і Вутцькі впоряджено виставу народнього мистецтва. Це і все. Після 1925 р. у Берліні перестали чути про українське образне мистецтво. Більшість сил зосередилася в Парижі та в Празі.

Аж ось, нарешті, нині відновлено традицію наших вистав у Берліні. На цей раз взявся за справу Український Науковий Інститут, що по шістьох роках свого істнування рішив „спробувати поширити коло своїх завдань на ділянку мистецтва". Для першого виступу вибрано українську ґрафіку. Цим немов продовжується справу, що її започаткувала Українська Громада в Брюселі в 1927 р., коли там заходами інж. Дмитра Андрієвського з великим успіхом зорганізували першу виставу української ґрафіки на чужині.

Нема сумніву, що професори Антонович і Лісовський, поставили своїм завданням пропаганду і репрезентацію. На це вказує реєстр аж 91 ріжних імен: від Тараса Шевченка аж до — назвім для прикладу — Петрицького. Виставили 1078 ріжних праць! Не беремося судити, чи такий підхід до вистави влучний. У всякому разі її мистецький бік на цьому тратить. На брюсельській попередниці обійшлися далеко меншою кількістю експонатів.

Одначе цими заввагами не зменшуємо національного значіння такої вистави. Якщо Інститут продовжить працю в цьому напрямі, то він скоро зуміє піднести серед німецького загалу зацікавлення до всього українського. Кожна вистава притягає до себе увагу найширших мас. При нагоді вистав значно лекше поширювати відомості загального характеру в пресі.

Дуже добре виглядає катальоґ вистави з цікавою статтею проф. Антоновича п. з. „Українська ґрафіка" і кільканацятьома продукціями. Шкода тільки, що редактори не дотримали однопостійности транскрипції наших міст. Частина по-українськи (Харків, Чернигів, Ужгород), друга частина по-російськи (Кіев, Одесса, Симферополь), а третя частина по-німецьки (Лемберг, Пшемисль, Волинієн). Найкраще булоб поруч німецьких (отже частинно російських) скрізь подавати наші назви.

П. К.

Берлін, 4. лютого 1933.

—o—

Як виконують пятилітку на Україні.

На засіданні Центрального Комітету УССР представник Рад. України сказав між іншим: „Підчас переведення пятилітки викрито протиреволюційну організацію, Союз визволення України. Крім того в комісаріяті земельних справ були ще інші шкідницькі організації. Вони нищили худобу в совхозах і колхозах, псули машини, орґанізували кулаків, розкладали колхози. Важко зрозуміти, серед яких чортівських перепон доводилося нам працювати. Мусимо тепер доложити великих зусиль, щоб увільнити колхози від кулаків та їхніх приятелів. Вони шкодили нам під кожним оглядом, тому ми не можемо ще й тепер закінчити збіжеве постачання.

Поборюємо ще й інші буржуазні елементи в колхозах. Партійна орґанізація на селі стоїть слабо, радянські орґани не є достаточно сильні. Кулацькі змови і саботаж у північній Кавказщині та на Україні вимагають від нас великої чуйности.

Мусимо вжити всіх засобів, щоби піднести видатність жнив, не можемо терпіти, щоби перестої тракторів забирали все ще 30 до 50 прц всього часу. Адміністратори мусять особисто відповідати за всі занедбання й потерпіти строгі кари. („Ізвестія" з 27. м. м.).

—o—

Хаос в українських колхозах.

„Ізвестія" з 19. м. м. принесли кілька прикладів безголовя в адміністрації колхозів, від яких радянський уряд зажадав надзвичайної продуктивности. Багато фактів показує, що поодинокі районові орґанізації на Україні мають баламутні поняття про колхози. Районове керівництво в Камянці Подільськім приказало колхозові „Більшовик", що має 336 га, обсіяти на весну 364 га. Артіль у Кременчузі, що має 345 га, дістала приказ засіяти 387 га. Майже всі колхози району Березовськ дістали подібні фантастичні прикази. Колхозам, що займаються випасом худоби, кажуть управляти збіже, колхози, що доставляють збіже, мають садити технічні ростини (цукрові буряки, бавовну) і т. п. Хліборобські орґани в Жмеринці перевели засівний плян так, що частина торічної засівної площі щезла без сліду. В районі Одеса виконали засівний плян тільки на 37 прц.

Трудноші радвлади на Кубанщині.

Вся преса принесла була недавно сензаційні вістки про жорстоке здавлення радянською владою повстання на Кубані, при чому все населення багатьох місцевостей і то десятки тисяч осіб заслано на північ. Потвердження цих вісток находимо тепер у розпорядках, які оголосили в „Ізвестіях" з 24. м. м. Між іншим наказала радянська влада місцевій адміністрації „змобілізувати населення шляхом обовязку праці". Місцевій партійній управі й радянським установам наказано всі саботажі й шкідництво, які можуть ще повторитися, безпощадно зломати. Всяке потурання народнім шкідникам, що будуть саботувати весняну сівбу, треба вважати підтримкою кулацтва та протиреволюційних шкідників. Місцева влада обовязана розкрадання державного добра, саботажі засівних робіт і т. п. карати безпощадно як грабунок державної колхозної власности. Одиничні господарі мусять дістати приписи щодо весняної сівби найпізніше 15. лютого, а як будуть засівний плян саботувати, наложити на них кари аж до видалення з границь району.

Задля переведення весняного засівного пляну створено окремий засівний комітет під проводом Шеболдаєва.

Голодові заворушення в Австрії.

У горішньо-австрійському місті Штайрі зібралося 4. ц. м. кількасот безробітних на площі перед ратушем і почали кричати: Голод! Голод! Протестували проти зменшення підмог. Коли заступник бурмістра вийшов на бальков і пробував їх успокоїти, безробітні грозили приступом на ратуш. Юрба зросла до кілька тисяч осіб. Щойно сильні відділи поліції розігнали штиками демонстрантів.

Новий підступ.

Як державна поліція здобуває підписи на шкільних деклараціях за польською мовою навчання.

Подаємо дослівний відпис письма батьків українських дітей села **Сулимова**, жовківського повіту, як наглядний доказ на це, як державна поліція здобуває підписи на деклараціях за польськими школами:

„До Світлої Повітової Шкільної Ради в **Жовкві.**

Ми нижче підписані громадяни села **Сулимова**, жовківського повіту, заявляємо, що слідує:

З кінцем 1932 р. внесли ми разом з іншими тутешніми громадянами до Світлої Повітової Шкільної Ради шкільні декларації з власноручними підписами, леґалізованими у громадськім уряді в Сулимові, з домаганням української мови навчання в нашій школі. Згадані декларації підписали ми свідомо без чиєїнебудь намови, бо ми, хоч селяни, всеж таки розуміємо і відчуваємо, що діти наші повинні побирати науку в матірній мові, якої нам і шкільні закони дозволяють учити. Тимчасом сталася у нас річ нечувана. Дня 20. січня 1933 р. около 4. год. вечером прийшов до села командант державної поліції в Куликові п. Дітхен, зайшов до хати одного з тутешніх господарів, прикликав до себе громадського поліцая Сенька Тріля і казав йому скликати до себе деяких господарів, яких мав списаних на картці. Багато із завізваних не явилося, а ми, нічого не підозріваючи, явилися перед командантом. Згаданий командант нас запитав, чи ми підписували декларації за українською школою в Сулимові. На нашу потверджуючу відповідь заявив:

„Підписані вами декларації в грудні 1932 р. за українською мовою навчання в Сулимові уневажнені, а зараз маєте мені підписати інші декларації".

Щойно пізніше довідалися ми, що **були це декларації за польською мовою навчання.**

З огляду на те, що п. Дітхен, **командант державної поліції в Куликові, увів нас у блуд**, говорячи про уневажнення наших попередніх декларацій і підсунув нам зараз готовий аркуш до підпису, заявляємо отсим, що підписи наші на деклараціях п. команданта Дітхена, дані в січні 1933 р. за польською мовою навчання в Сулимові, **уневажнюємо, підписи ті стягаємо**, а згадані декларації просимо Світлу Повітову Шкільну Раду негайно нам звернути.

Сулимів, дня 25. січня 1933.

Тимко Гнатишин, Василь Орловський, Іван Рубель, Паночко Володимир, Данило Дмуховський, Онуфрій Голетюк, Михайло Рубель, Іван Демко, Федь Лисок".

Очевидно, **така** „діяльність" команданта куликівського постерунку поліції є протизаконна. Одначе з другої сторони свідомі українські громадяни (інтелігенція, селяни, міщани і робітники) повинні освідомити найширші маси українських батьків, що плебісцит за українськими **школами вже минув 31. грудня 1932 р. Тому не підписувати вже ніяких декларацій, ані інших письм!** Якщо батьки не схотять підписати, то ані поліцай, ані ніхто інший не має права всилувати їх до того.

собі! Пане раднику! Я вам дуже вдячний, що ви мене так оригінально накрили. Безмірно вдячний. Я ще молодий. Маю всього двадцятьпять років. Часу є доволі. Посиджу собі пару років, відпокутую свої гріхи, а пізніше заживу новим життям. Може тоді зміниться ситуація, проминe безробіття... Я, між іншим, маю покінчений лiцей... Галльо! Пане раднику! Що з вами?!.

Замовк і затремтів усім тілом. Над ним стояв пан радник Уємський. Чорна цівка револьвера цікаво заглядала йому в очі... Широко розкриті, зеленкуваті очі пана радника палали якимсь божевільним полумям. У цьому погляді вичитав „гість" для себе присуд смерти.

В однім моменті, мов білярдова куля, відбився він від канапи і кинувся на пана радника... Та вже було запізно. В цім-же моменті пан радник Уємський потиснув за язичок... Раз і другий... Грянули стріли.

Джентельмен у чорнім пальті метнувся і кулі застрягли у стіні вагону. Одним швидким рухом збив він радникові з руки револьвер, схилився на землю і підняв його. Тепер він спрямував револьвер до висок радника і крикнув:

— Ех, ви боягузе! Сідайте! Давайте 500 доларів! Решту вам дарую. Но, вже, хутко, бо вбю!

Радник сягнув за портфелем. Гість відрахував собі сам гроші і сказав:

— Решту вам дарую. Більше мені не треба. Слово чести, я не мав револьвера... і не мав наміру... Але знаєте, коли вже трапилась така добра нагода... Тут висідаю. А якби ви сказали слово —

І радник блідий, як смерть, дивився через вікно, як гість кланявся якійсь панночці.

—o—

Безсильність Союзу Народів.

Із Женеви повідомляють, що посередництво Союзу Народів у китайсько-японському конфлікті можна уважати остаточно погребаним. Комітет 19-ох ствердив на останній нараді, що найновіший японський проєкт у справі визнання манджурської держави не дасться прийняти. Зате рішено приняти десять висновків звіту Літона, між якими один радить створити автономну Манджурію під китайським протекторатом. Признано японські інтереси в Манджурії, одначе відкинено теперішній стан під японською верховладою. Остаточно комітет поручає обом інтересованим державам мирну співпрацю на основі пакту Союзу, паризького пакту і трактату 9 держав. Представник Франції заявив, що на основі тих вимог ніяка держава не може удержувати взаємин з манджурською державою.

Ширіть наш часопис!

З природи й техніки.

АСТРОНОМІЧНИЙ КАЛЕНДАРИК НА МІСЯЦЬ ЛЮТИЙ.

Біля 22 години Оріон, що находився підчас сумерку на східній півкулі неба, пересунувся вже на західну сторону. Біля него близько полуденника находиться Малий Пес з Прокіоном, а вище нього Близнюки з двома ясними зірками Кастором і Поллюксом. Порваний пояс Молочної Дороги, що починається на терені констеляції Великого Пса, окружає величезним луком ціле небо. Високо над південно-східним горизонтом світять зірки констеляції Льва. Дещо нижче від них кидаються у вічі навіть випадкових обсерваторів небозводу дві планети: Юпітер і Марс, що хвилево блукають у просторі між Регулем із сузір'я Льва і Колосом в констеляції Діви. У північно-східній околиці неба видніють обриси Воляра, на якого головну зірку — Арктура — вказують дві кінцеві зірки дишля Великого Воза себто Великої Медведиці. Біля Воляра на півночі можна відріжнити ясніші зірки Корони. Слабі відблиски зірок Геракля гинуть зовсім у мряці горизонту. На західній стороні Андромеда приготовлюється до заходу. Вище цієї констеляції з легкістю можемо відшукати велике латинське „В" Кассіопеї, а біля Андромеди і Кассіопеї констеляцію Персея. З Персеєм межує зчерги сузір'я Бика з Квочкою (Плеядами) та Гіядами (форми латинської букви „V").

Якщо річ у планетах, то Юпітер і Марс, які находяться побіч себе нижче констеляції Льва, „освітлюють" вечірній небозвід. На початку лютого обі планети сходять перед 21. годиною, а з кінцем лютого вже в часі сумерку. У половині лютого біля 21. години Юпітер і Марс будуть уже високо над горизонтом, а дальше на захід Оріон і найясніша зірка неба Сирій засвітять вповні своїм блеском. У другій половині місяця буде можна обсервувати після заходу сонця Меркура, що заступає хвилево невидну вечірню зірку Венеру. З решти планет Нептун „світить" у сусідстві Регуля, недалеко від Марса. Бачити його можна тільки при помочі люнети, так само і Урана, що заходить коло 22. години. Сатурн виринає при кінці лютого з авреолі сонця і при догідних умовинах можна його обсервувати коротко перед сходом сонця над південно-східним горизонтом.

Сонце переходить 19. лютого зі знаку небеского звіринця (водіяка) Водоноса до знаку Риб. Місяць світить на початку лютого в першій кварді. Повня наступить 10. лютого, а нів (молодик) 24. лютого.

ШУКАЮТЬ ПРОПАВШОГО ОСТРОВА.

Шукаючи відповідного місця для обсервації повного затьміння сонця, яке буде 8. червня 1937 року, астрономи Копф і Робертсон відкрили, що в нових атласах бракує на Тихім океані острову Сагаран, який подибуємо у всіх давніх атласах. Оба астрономи звернулися з просьбою до всіх кораблів, що пливуть через Тихий океан, помогти їм його відшукати.

ПОВІТРЯНА КОМУНІКАЦІЯ В КАНАДІ.

Канадійський уряд постановив закласти в усіх більших містах, а м. і. в Монтреалі, Оттаві, Торонто і Ванкувері пристані для літаків та приступити до правильної повітряної комунікації над континентом між Атлантійським і Тихим океаном.

ЕЛЕКТРИФІКАЦІЯ ІТАЛІЇ.

Електрифікація Італії виявляє в останніх літах величезний поступ. А саме в 1898 р. справність (потужність) усіх італійських гідроелектрівень була 90 тисяч кільоватів, в 1908 р. була вона рівна 150 тисячам кільоватів, в 1914 р. італійські гідроелектрівні 800 тисяч кільоватів (електрівні, що послугувалися углям, дали в 1914 р. 200 тисяч кільоватів). Безпосередньо після війни потужність усіх італійських водних електрівень осягнула вартість 1 міліона кільоватів. Нині це число вчетверо більше: з 4 міліонів кільоватів тільки 3 проц. витворюють в електричних централях, що послугуються вугіллям, решта витворюється при помочі спадаючої води.

ОСТАННІ ВІТРИЛЬНИКИ.

Тяжка кріза, в якій находиться світова корабельна комунікація, приспішила завмирання фльоти вітрильників так, що нині можемо тільки говорити про останні вітрильники. І так Німеччина має нині після продажі чотирьох великих вітрильників в минулому році ще 6 великих вітрильників, з яких плаває тільки пять. Малих вітрильників має ще Німеччина 1568, поемности 148 тисяч тон. Ці малі вітрильники є тільки прибережними кораблями і не виїздять поза Балтійське море. Що модерна техніка випихає і тут старі, добрі часи, видно з того, що 1276 на 1568 цих малих вітрильників мають уже нині мотори. Раєм для вітрильників є покищо Фінляндія, що скуповує останні вітрильники з цілого світа. Отже маємо там 100 великих вітрильників, що піддержують заморську комунікацію, переважно до Австралії. Те, що ці вітрильники задержалися ще у Фінляндії, треба приписати дуже низькій винагороді за працю у Фінляндії, як також цій обставині, що вітрильники забирають зі собою пасажирів на далекі заморські подорожі за дешеву ціну, бо тільки за 2 тисячі золотих. У Норвегії, яка перед світовою війною скуповувала вітрильники з цілого світа, не лишився нині ніодин великий вітрильник.

ВИЩЕ ПІКАРА.

Реєстраційний бальон, випущений проф. Регенером з фізикального інституту політехніки в Штутгарті, піднісся вище бальону Пікара, бо аж на 26 кільометрів вгору. У гондолі цього бальону находився крім ріжних інших мірничих приладів один апарат до міряння натуги космічних промінів. Усі прилади перебували в повітрю пять годин, після чого бальон причалив на Юрайський вал між Ульмом і Штутгартом. Прилади міряли натугу космічних промінів не тільки в найвищих місцях побуту бальону, але також підчас віллету і прилету бальону. Також температуру і атмосферичне тиснення зареєстрували відповідні прилади.

А. Л.

„Відродження" до українського громадянства.

Важкі часи настали для цілого світу, а для нас зокрема! Серед загального лихоліття живеться нашому народові серед недостач і труднощів — у недолі він ледви животіє. Наші культурні станиці або зруйновані, будь у твердих кліщах. По наших селах крайня нужда, по містах десятки тисяч безробітних.

Серед таких обставин може жити та розвиватися тільки сильна одиниця і гурток. Здоровля і фізична відпорність мусять іти впарі з моральними силами, незломністю характеру, стійкістю волі, видержливістю нервів, духовим зрівноваженням. Позбавлені цих прикмет люди йдуть на дно у життевій боротьбі.

Ніщо так не руйнує одиниці і народи як зогубні отрути: алькоголь і нікотина. Їхнє уживання переходить в наліг, на якого заспокоєння викидає одиниця важко придбаний гріш, а зате ослаблює свою волю, ломить характер, руйнує фізичну справність і умові здібности, викривлює свій етичний світогляд. Хвороба і матеріяльна руїна одиниці, а деґенерація і вимирання цілих народів є вислідом руїнницької роботи алькоголю і тютюну! І тому ми, коли хочемо уникнути цього лиха, мусимо виповісти рішучу боротьбу цим обом отрутам.

Від літ веде таку боротьбу Українське Протиалькогольне Товариство „Відродження" у своїй Централі у Львові та своїх, з горою сотні Кружках та Філіях по цілому краю. Наша акція обіймає щораз ширші круги та починаючи від одиниць ділянка за ділянкою опановує ціле громадянське життя та веде до цілковитого отверезіння та відродження нашого громадянства. Щоби надати цій боротьбі з отрутами більш активности та животности проголошує „Відродження", як щороку, лютий — місяцем загальної протиалькогольної та протинікотинної боротьби.

У цьому місяці ми звертаємося до цілого громадянства, так одиниць, як організацій і взиваємо його станути з нами до активної боротьби. Відвикайте від алькоголю і нікотини!

Виховуйте молодь у повній повздержности!

Поборюйте алькоголізм і нікотинізм прикладом, словом і письмом!

Читайте протиалькогольну і протинікотинну пресу та поширюйте наш орґанізований рух!

Вступайте в члени „Відродження"! Закладайте скрізь кружки нашого Т-ва! У всіх товариствах переводіть ухвали проти алькоголю і тютюну! Святкуйте всі свята та всі забави і імпрези тверезо і без тютюневого диму!

Улаштовуйте у місяці лютім протиалькогольні і протинікотинні свята, курси, виклади та подбайте, щоби з них і з розпродажі протиалькогольної і протинікотинної літератури вплинув який відсоток на „Відродження". Це буде малий відсоток від тих міліонів, які при важкій скруті наш нарід видає на горілку та тютюн. Замість на на нашу загладу, він піде на наше зміцнення і оздоровлення.

Поборюйте вживання алькоголю і тютюну та разом з нами йдіть тверезо й певно до світліших днів.

ГОЛОВНА РАДА
Українського Протиалькогольного Товариства
„ВІДРОДЖЕННЯ".

—o—

Розвязання пруського сойму.

Президент Гінденбурґ видав декрет, яким переказав усю владу у Прусії колеґії трьох, що складається з Папена як комісаря Прусії, центрівця Аденавера, президента пруської державної ради, і гітлерівця Керля, президента пруського сойму. Без огляду на спротив Аденавера колеґія рішила розвязати пруський сойм.

БЕРЛІН, 7. II. ПАТ. Урядово повідомляють, що колеґія трьох розвязала пруський сойм з важністю від 4. березня ц. р. Нові соймові вибори відбудуться 5. березня рівночасно з виборами до райхстаґу.

Зміна адреси 1 зол. Можна присилати почтовими марками.

ПОДЯКА.

Щиру подяку складають Вп. **Д-рові Ярославові Гинилевичеві** Львів-Левандівка за поставлення влучної діяґнози і за безкорисне вилічення сина з дуже важкої недуги.

Чурилики.

Гітлер під кураделею Папена?

ЛЬОНДОН, 7. II. ПАТ. „Івнінґ Стандард" подає цікаві ревеляції про те, як повстав кабінет Гітлера. На основі тих ревеляцій Гітлер згодився на такі умовини: 1) що Гінденбурґ не прийме його ніколи самого, тільки в присутности Папена і 2) що Папен, як представник Гінденбурґа має в кабінеті право вета в кожній постанові уряду. Гітлер згодився на ті пониживі умовини з огляду на фатальний стан фінансів своєї партії.

—o—

Стріляють на похорон

БЕРЛІН. 7. II. ПАТ. Про криваві події в Дуісбурзі-Гамборні надійшли такі інформації. Коли їхав похоронний віз убитого гітлерівця, при масовій участи гітлерівських штурмових віддлів, біля залізничого шляху нараз з недалекого фабричного будинку впала сальва. Один з гітлерівців упав трупом на місці, 6 потерпіло тяжкі рани. Крім того напасники кинули ручну ґранату. Численні відділи поліції з крісами в руках розпочали глядання.

—o—

В одній нашій фабриці.

(Вражіння учасника-лікаря.)

Користаючи з чемности власнички фабрики „Нова Фортуна", „Українське Лікарське Т-во" у Львові зорґанізувало туди для своїх членів екскурсію. Серед стукоту машин і метушні робучих рук залунала рідна пісня.

Нам відкривають тайну цукрової продукції. Приглядаємося, як розтоплений і відповідно огріваний цукор на окремих шкірою вкритих столах закрашують і перемішують із субстанціями, що надають йому смак, заки зпід мосяжних вальців не висунуться стяжки прегарних, ріжноколірових цукорків. Цікаво, як розтоплений гарячий цукор, наслідком відповідного вимішування та витягання, набирає оксамитного блеску, граючи колірами веселки.

Лікарі найбільше уваги звернули на гигієну та безоглядну чистоту. Сам невеличкий льокаль ясний, має багато воздуху, чистий. Крім обстановки, нема там нічого зайвого. Робітниці у білих плащах із білими чіпочками у шкіряних рукавичках, щоби цукор не парив рук. Лад взразковий.

Фабрика, кажуть, упродовж кільканацяти літ функціонує із щораз більшим успіхом. Від самої власниці довідався я про цікаву історію, як повстала ця фабрика. Приневолена тяжкими обставинами теперішня власниця у звичайній мисці утирала цукор і так робила з нього цукорки. При великім зусиллі вона зуміла зробити яких 2 кіля цукорків і так утримала себе з дітьми. Згодом удалось їй роздобути ручну машинку.

Цей приклад потверджує вже кимсь висловлений погляд, що у нас безробіття не повинно бути таке прикре, як у чужинців, бо хоч на посади не можемо рахувати, можемо самі творити власні варстати праці.

—o—

Студентські справи.

IX. ЗЇЗД ЦЕСУС-а.

Святочне відкриття IX-го звичайного Зїзду Центрального Союзу Українського Студентства відбулося 7. лютого ц. р. пополудні у великій салі Ґеольоґічного Інституту Карлового Університету у Празі. Ділова праця Зїзду почалася того самого дня вечором у домівці ЦЕСУС-а в Студентськім Домі.

На денному порядку Зїзду такі справи: 1) Відкриття. 2) Затвердження новопринятих орґанізацій та виключення старих. 3) Звіти делеґатів. 4) Звіт Управи ЦЕСУС-а (доповнення до писаного звіту) та особистий звіт президента. 5) Орґанізаційні справи: евентуальне перенесення аґенд ЦЕСУС-а до інших університетських центрів поза ЧСР, зміна статутів тощо. 6) Економічні справи. 7) Культурно-суспільні справи (Українські Високі Школи, видавництво „Студентський Вістник", спорт і т. д.). 8) Праця на міжнародньому форумі. 9) Вибори нової Управи ЦЕСУС-а. 10) Евентуалії. 11) Закриття Зїзду.

Зїзд працює у пленарних засіданнях та в 4-ох комісіях, а саме орґанізаційній, економічній, культурно-суспільній та в комісії для міжнародніх звязків.

МЕДИЧНІ СТУДІЇ У ВІДНІ

Виділ УАТ. „Січ" у Відні подае абсольвентам гімназій до відома, що вписи на літній семестр 1932/33 вже розпочалися. До впису потрібні такі документи в оригіналах: 1) свідоцтво зрілости, 2) метрика, 3) свідоцтво принaлежности, 4) 2 світлини, 5) свідоцтво моральности, якщо була перерва у студіях. Переклади робимо самі. На покриття коштів впису просимо прислати 10 шилінґів почтовим переказом.

Заразом подаемо до відома, що семестральна такса доходить до 30 ам. долярів. (На інших факультетах нижча). Місячний прожиток у Відні 20—30 дол.

Відень — це одно з найважніших осередків культури і мистецтва зі своїми високими школами, музеями, оперою й театрами. (Дуже дешеві вступи для студентів). Особливою популярністю тішиться у світі віденська клініка, чого доказом є зростаючий з року на рік наплив чужинців на медичні студії до Відня.

По основніші інформації також щодо інших студій (теольоґія, фільософія, право, державні науки, техніка, експортівка, аґрономія, ветеринарія та музика) звертатися, як також документи слати, на адресу: Ukr. Studentenverein „Sitsch". Wien XVIII., Theresiengasse 15.

Управа.

Апеляційна розправа берестейських вязнів.

ВАРШАВА, 7. II. ПАТ. Нині почалася в апеляційному суді розправа проти пос. Лібермана й тов. Присутні всі обвинувачені, крім пос. Путека.

Апеляційний суд відкинув внесення оборони, що домагалося вилучити суддю Ходецького, що в теперішній справі є суддею-референтом. Оборона мотивувала це свое внесення тим, що Ходецький на прес. розправі ред. Малихи в Торуні заздалегідь приписував вину обвинуваченим.

Оборонець адв. Березон і обв. Ліберман зажадали щераз вилучити суддю Ходецького. Щодо судді Вичанського обв. Ліберман заявив, що не домагається вилучити його, лише хоче поінформувати суд про нього.

Предсідник ствердив, що на основі кодексу карного поступовання та на основі суд. ухвали таке внесення не може бути касаційним пунктом. На це обв. Ліберман відповів, що обвинувачені не дадуть пояснень і зрікаються ваєхти оборонців.

Після тієї заяви оборонці вийшли зі салі. Опісля суддя-референт зясував акт обвинувачення.

ПЕРЕД ВОЄННИЙ СУД.

ХАРБІН, 7. II. ПАТ. Ґенерал Чінь-Чао, що збунтувався зі своїм військом, стане завтра перед воєнним судом. Розправу трансмітуватимуть через радіо.

ВИБУХ У ФАБРИЦІ АВТ.

У автомобільних заведеннях Ренольта в Парижі, в яких працює ок. 30.000 робітників, скоївся вибух в електричній централі. Було 6 убитих і 150 ранених. Невідомо, скільки ще є під звалищами.

РОЗБРОЄННЯ СВІТА.

ЛЬОНДОН, 7. II. ПАТ. Тутешні часописи принесли вістку, що в Женеві є в приготуванні розбройна конвенція. Над проектом цим радитимуть уже небаром. Новий проект відомий буде під назвою Гендерсонового пляну. Представники 5 великих держав уже тепер розглядають плян. Згадані часописи сподіються, що ті держави піддержать плян, бо бачать, що розбройна конференція не має іншого виходу.

—o—

24 ЧЕХИ БУРМІСТРАМИ В ЗЛ. ДЕРЖАВАХ.

Як повідомляє „Чехосльовак", що виходить у Зл. Державах, у 1932 році 24 американські міста мали бурмістрами чехів. Попри Шикаго, де, як відомо, є бурмістром чех Черман, деякі з тих міст є доволі великі — мають до 70.000 мешканців. Цікаве, що в місті Ню Річмонд, яке має 2.200 населення, живе всього на всього один чех Ванек — і його вибрали бурмістром.

—o—

АГЕНТИ ДПУ. СХОПИЛИ СЛУЖБОЦВЯ ТОРГ. МІСІЇ.

Зі Столпців повідомляють, що в Негорелое агенти ДПУ. придержали одного вищого службовця більшовицької торговельної місії в Парижі. Він був на відпустці в СРСР. і нараз дістав приказ явитися в ДПУ. себто його мали арештувати. Службовець не ставився в ДПУ. а хотів перекрастися за кордон. Агенти ДПУ. витягли службовця зпід постелі одного з закорд. дипльоматів у переділі спального вагону.

ВІДГУКИ ДНЯ.

Все нараз.

Живемо в часі переоцінки цінностей, на всіх полях, у всіх ділянках. Збиралося на ту переоцінку вже здавна, так як у нас збирається часом на дощ. Звідси хмарка, звідси хмарка, розійдуться, знову злізуться, а врешті під вечір засупиться небо і починає дощити.

Тоді вже й уговку нема.

Так і з переоцінкою.

Не було, не було — нараз, як на маґістрацькій ліцитації.

Було собі людське вухо. Приймало воно ріжні тони, лучило їх у мельодії, акорди, суіти, прелюдії, симфонії, увертури і тим подібні опуси.

Тисячі літ так ішло і тисячі літ думало собі вухо, що ще тисячі літ так буде йти.

І нараз...

„Мої панове! Вс можливости музичних комбінацій на підставі істнуючих правил — уже вичерпані. Шукаємо нових. І привчимо ваше вухо приймати нові комбінації так, як приймало старі".

І вчать.

Бідне вухо крутиться як колись під пальцями учителя, стає дуба, тарається по цілій голові і ані руш не може навчитися приймати.

Тисячі літ — не жарт!

Було собі людське око. Наше, сине, чорне, чи яке там око. Довгі віки дивилося на образи і — одно ліпше, друге гірше — пізнавало красу чи погань, архитвори чи „кічі". Раділо з цього око і дуже часто переносилося з образу на кишеню та наказувало руці витягнути гаманець.

І нараз...

„Мої панове! Засоби пластичного вислову, які обовязували досі — вичерпалися. Ми знайшли нові і привчимо ваше око"..

І вчать.

А око то з лоба вилазить, то під повіку ховається. Колять його оті нові засоби, що аж сльози капають з бідного зорового приладу.

— Не можу! кричить. — Пождіть, помалу, може привикну.

— Нема часу — відповідають йому. — Привикай зараз, а ні, то ти не є розумне око!

А тисячі літ — не жарт!

Був собі мозок і була поезія. Тисячі літ.

І нараз..

„Мої панове. Досить тарабарщини. Форма, поетичні фрази і образи — пережилися. Приходить щось зовсім нове. Ми примусимо ваш мозок до зовсім інакшого думання і до правильного розуміння нової поезії."

І примушують.

Мозок хотів би, але тяжко йому так відразу. Цілими віками приймав щось у роді:

„За сонцем хмаронька пливе
Червоні поли розстеляє.."

А тут йому кажуть:

„Чи памятаєш те безхмарне:
Оте, клю, влю, плю, скую, ую?!

Може це вся свята істина, може справді треба обнови, свіжих соків, але на милий Біг — чому так усе нараз! Куди не глянь — усюди дають на рати, тільки в мистецтві не хочуть.

А часи такі, що трохи за тяжко.

Богу дякувати, що хоч мистецтво живого слова не пішло ще за духом переломової доби.

А то вийшов би перший-ліпший наш демостен на естраду і з нагоди ювилею „Просвіти", чи „Рідної Школи" виголосив би:

„Ку ту га! Чі бу тур. Жа то ма. Гур-гур ля зона Ма ка ба ра хос!"

Просто тому, що старі реторичні звороти і комбінація слів — уже вичерпалися і пережилися.

Галактіон Чіпка.

Зі сойму.

ВАРШАВА, 7. II. ПАТ. На нинішньому засіданні референт м-ства хліборобства та земельних реформ ствердив м. ін., що дальший розвиток хліборобства може запевнити лише поширення вн. ринку. Впевняв, що хліборобська політика в Польщі за три роки дала кращі висліди, ніж в інших державах.

В дискусії пос. *Тершаковець* заявив, що його клюб голосуватиме проти бюджету.

—o—

РАДЯТЬ НАД ПОВОРОТОМ ВІЛЬГЕЛЬМА.

Берлінський кореспондент „Дейли Телеґрафу" повідомляє, нібито на засіданні Гітлерового кабінету йшла дискусія на тему повороту бувш. цісаря Вільгельма до Німеччини. Частина міністрів виступила рішучо проти повороту.

—o—

ЯПОНСЬКА ПРЕСА ПРОТИ УСТУПОК.

ТОКІО. 7. II. ПАТ. Японська преса обговорює становище Ліґи Націй в справі Манджурії та домагається, щоби уряд не робив уступок, які не є конечні. Японський уряд повинен розслідити, чи Ліґа Націй щиро бажає примирення.

НОВИНКИ

— **Академія у 60-ліття Б. Лепкого.** Дня 15. ц. м. у салі „Народнього Дому" (Театр Ріжнородностей) відбудеться в год. 12. вполудне Академія для вшанування 60-ліття Богдана Лепкого. В Академії візьмуть участь артисти: М. Сокіл, М. Голинський, Геник-Березовський із Кракова (декляматор), Остап Луцький і хор „Сурма". Вступне слово скаже Василь Пачовський. Ближчі подробиці подадуть афіші.

— **У 20-і роковини смерти Лисенка** відбудеться нині 8. ц. м. святочний вечір в салі Муз. Т-ва ім. Лисенка. Початок: год. 20.15 веч.

— **Концерт Штаермана.** Бюро Тірка повідомляє, що в пятницю 10. ц. м. відбудеться концерт визначного пяніста, одного з найкращих інтерпретаторів клясичної музики, Едварда Штаермана. Штаерман — артист европейської марки та один із найбільш відомих педаґоґів в Европі.

— **На будову Нац. Музею у Львові** (Мохнацького 42, конто ПКО. Варшава 153.422) зложили: д-р Мих. Сірко з Бродів 20 зол.; по 10 зол.: В. Верхола (доси 50 зол.) і Н. Н.; о. А. Пристай 9 зол., о. Л. Залужний 6 зол. (разом 46), д-р І. Маський з Мостів і „Самопоміч" із Стрия по 5 зол.; Д. Мороз 1 зол. (разом 27.80 зол.). Разом зібрано 66 зол., видано 561.68 зол.

— **На волі.** В неділю 5. лютого ц. р. вийшов із львівської вязниці „Бриґідки" на волю п. Осип Кирилюк, що був перед трьома і пів роками засуджений у звязку зі справою Східних Торгів у Львові. З тієї нагоди п. Кирилюк складає щиру подяку усім тим, що в тому часі помагали йому чи то морально чи матеріяльно в його положенні вязня.

— **Нелеґальне віче на університеті.** В будинку львівського університету гурток кількадесятьох студентів пробував уладити віче. Студент політехніки Ян Кукула виголосив промову, протестуючи проти високих оплат і закликаючи студентів до страйку. Одночасно студентки роздавали летючки подібного змісту. Повідомлений про це ректор університету кс. Ґерстман покликав до себе організаторів віча і велів арештувати Кукулу та чотири студентки.

— **Не вдалася штука.** Львівський купець Ізраіль Іґер повідомив поліцію, що його обікрали, забравши ґардеробу і столову заставу вартости 10.000 зол. Поліційне доходження викрило, що Іґер сказав неправду, бо злодійського влому у нього не було, а ніби вкрадені річи він заставив перед кількома тижнями. Тим способом хотів добути асекураційне відшкодування. Іґра і його жінку арештовано під замітом ошуканства.

— **Народня Канцелярія в Луцьку.** Луцький повітовий комітет УНДО відчинив свою Народню Канцелярію в центрі міста при вул. Ягайлонській 85. І. пов. (ріг вул. 3. Мая).

— **В справі „Просвіт".** Дня 4. ц. м. відбулася довірочна нарада представників українського громадянства Луцька в справі дальшого ведення культурно-освітньої праці й заходів щодо зачинених „Просвіт". Інформації давав п. В. Островський.

— **Італійський бальоник на Волині.** Мешканці одного села на Рівенщині найшли на полі діточий бальоник фірми в Міляно. До бальоника привязана була картка італійською мовою до тих, у чиї руки попаде цей бальоник.

— **Самогубство вояка.** В касарні 22. п. уланів у Бродах застрілився в ночі, коли всі вояки спали, капраль Стефан Валюс, родом з Освенціма. Причина невідома.

— **Напад на професора університету.** На подвірю варшавського університету обкидали гнилими яйцями проф. Валек-Чарнецького, з окликами: ганьба і т. п. Коли професор зловив одного студента, той почав бити його палицею. Помогло йому ще кількох студентів, що стали бити професора теками та кулаками по голові. Опісля всі втікли. Напад стоїть у звязку за становищем проф. Чарнецького супроти проекту нового університетського закону.

— **Катастрофа в кіні.** У Веракруц (Мексик) вибухла пожежа в кіні підчас висвітлювання фільми для дітей. В салі повстав страшенний переполох. Багато дітей стратовано. Деякі вискакували крізь вікна на подвіря й тяжко потовклися. Ґалерія перемінилася швидко в одно море вогню й завалилася. При виходах розіґралася запекла боротьба між вояками й родичами, що прибігли рятувати дітей і хотіли добутися до салі. Жертвою катастрофи впало восьмеро дітей убитих і 20 тяжко ранених.

З театру.

СЦЕНКА „БОГЕМА“: *„ЖАБУРИННЯ“*. Музична комедія на 6 картин *Меріям-Лужницького*, музика *В. Балтаровича*. (Саля „Кольосею“).

Музична комедія — у нас новина, тому не диво, що публика спішила до театру з помітним зацікавленням, яке „Жабуриння“ в значній мірі й оправдало. Цей твір молодого українського автора складається з шістьох добре змонтованих картин, які, хоч і мають між собою подекуди за слабий звязок, та проте в них пробивається без сумніву талановите, легке перо. Помисл „Жабуриння“ цікавий, є в ньому немало вдатних сцен і навіть знаменитих моментів, є й кілька дуже добрих, актуальних дотепів. Якби тих дотепів, афоризмів і порівнань розсіяв був автор більше, а зате обмежив дещо сентиментально-настроєві сценки, то його комедія моглаб стати — на нашу думку — подією дня.

Як сюжет „Жабуриння“, так і музика до нього укладу В. Балтаровича легка, безпретенсіональна й цікава. Вона очевидно наскрізь сучасна, не без чужих впливів, але вказує на безсумнівний талант автора, який умів зілюструвати як слід найріжнородніші сценки, ні разу не перетягаючи струни. Гадаємо, що з п. В. Балтаровичем, як творцем легкої музики (такої у нас потрібної!), українське громадянство стрінеться ще нераз.

Щож до виконання „Жабуриння“, за режисерію якого відповідає п. П. Сорока, то воно в загальному було підготоване солідно. Очевидно — була ріжниця між виконавцями — професійними акторами й виконавцями принагідними, але проте вистава, як цілість, ішла гладко і в доброму темпі, ролі були опановані, сценічна гра й міміка без закиду. З виконавців треба відмітити в першу чергу пані: *М. Сабат-Свірську* (Соня, дівчина з пральні), *К. Ковак-Вірленську* (шефову пральні) і *В. Сорокову* капітальна „авторка“). З мущин: *О. Ольського* (знаменитий „безробітний актор“), *П. Сороку* (директор театру), *І. Гіриякa* (політик), *М. Бодака* (поет), *І. Стерпака* (суфлер), *В. Балтаровича* (режисер). Дуже блідо випав критик (Т. Купчинський), що до тої ролі надавався мало і мучив себе та публику.

Похвальна згадка належиться виступам балету, що його підготовила п-і *О. Суховерська*. Коли мати на увазі матеріял, з якого прийшлось їй його творити, то можна з подивом поставитися до її праці. І довгий „Танок тіней“ (трохи таки за довгий!), і „Театральну румбу“, і вельми помисловий „Танок жаб“ виконали учениці ритмічно-пластичної школи п. Суховерської з великою грацією й вервою.

Гарно звучали теж хори за сценою, оригінальні були також декорації Р. Чорнія й А. Малюци. Костюми без закиду. Підготовлена дбайливо орхестра грала рівно і справно. Публика виповнила майже цілу салю. *І. Н.*

—o—

Дописи.

ТУРКА н. СТР.

Господарська нарада. Дня 3. І. ц. р. відбулася в Турці заходом К. О. К. і філії „Сільського Господаря“ повітова господарська нарада, обіслана 237 зідпоручниками 41 громад турчанського повіту. Нараду відкрив голова Філії „С. Г.“ о. Михайло Конюшко з Розлуча довшою промовою. На внесок д-ра Д. Марціва увійшли у склад президії: д-р М. Кондрат з Турки, о. С. Козбур з Ясінки Масьової, С. Павлюх з Хащова і І. Буштин з Ботелки. Секретарював Е. Утриско. Реферат на тему відносин рільництва в нашому повіті виголосив посол Д. Великанович. У дуже річевій дискусії промовляло чимало учасників. Після відспівання національного гимну розійшлися присутні домів.

Шовінізм Роземчого Уряду. Дня 31. І. ц. р. вніс д-р Кондрат іменем клієнта Федора Лисканича з Дидьової до Роземчого Уряду при Повітовім Виділі в Турці внесок на розложення довгів на рати, одначе урядовець Попель і член Роземчого Суду, бувший посол ББ Віктор Височанський заявили Ф. Лисканичеві, що українського подання не приймають і хоч побрали оплату в сумі 20 зол., подання інтересентові звернули, домагаючись внеску в польській мові. Запитуємо, на якій законній основі це могло статися? Бож ще ніодин Роземчий Уряд на українській території не вимагав подань у польській мові!

БУЧАЧ.

Рідношкільні анкети. Заходом Повітового Кружка „Рідної Школи“ в Бучачі відбулася районова рідношкільна анкета в **Скоморохах** дня 5. ІІ. в салі чит. „Просвіти“. Такіж анкети відбудуться: в **Бучачі** дня 9. ІІ. в год. 11. передпол. у салі „Міщ. Брацтва“ і в **Переволоці** дня 12. ІІ. в год. 2. попол. в салі чит. „Просвіти“ з таким денним порядком: 1) Відкриття. 2) Реферат: „Ціль і завдання „Рідної Школи“. 3) Звіт з переведеного шк. плебісциту в повіті. 4) Пояснення закону про товариства. Всі члени і прихильники „Рідної Школи“ повинні взяти якнайчисленнішу участь у згаданих анкетах.

СОКАЛЬ.

Вдатні вистави захоронки СС. Служебниць. Сокальська українська публика мала знову нагоду поливляти працю СС. Служебниць над повіреними їм дітьми. Саме в днях 11. і 24. січня ц. р. влаштувала у нас захоронка СС. Служебниць діточу сценку „Різдвяна ніч“ та діточий попис, що складався з пісень, деклямацій, забав, вправ і т. д. І „Різдвяна ніч“ і попис пройшли незвичайно гарно, діти й старші, що заповнили салю вщерть, були вповні вдоволені. А варто було побачити ті усміхнені личка і ясніючі з радости очі діточок, які цілу програму виконали справно і гладко, наче малі артисти. А яка це була радість для батьків оглядати ту виставу і той попис! У тих днях українські громадяни Сокаля переконалися ще раз наглядно, що то значить своя захоронка в місті і яку важну місію вона виконує.

ГАЛИЧ.

Освітньо-культурне життя в повіті. В першій половині місяця грудня 1932 р. влаштувала філія „Просвіти“ в Галичі 5 районових курсів, на яких між іншими важними справами обговорено: справу переведення читальнями в повіті свят „Просвіти“ в грудні, дару „Просвіті“ і закупна книжок. Курси оці принесли швидко й користи: впродовж місяця грудня і в перших днях січня 20 читалень округи уладило свята „Просвіти“. Відрадним явищем є те, що майже скрізь референтами були селяни. Це є доказом, що на селі витворюються нові кадри селян-інтелігентів. — У міс. грудні переведено і дар „Просвіті“, який в цьому році випав дещо слабше, як минулого року. Деякі села, як Водники, Лани, Острів, Тумир через байдужність і лінивство не перевели ані збірки дару „Просвіті“, ані не уладили свят „Просвіти“. — Зате гарно представляється справа поширення книжки і поповнення читальняних бібліотек. У місяцях січні і лютім замовили читальні книжок на около 5.000 зол. — Недавно вибрано нову Раду філії „Сільського Господаря“. Головою став інсп. Терпиляк, секретарем д-р Водославський. Філія „Сільського Господаря“ отвирає з днем 13. лютого господ. курс, що триватиме один місяць — до 13. березня. Філія „Просвіти“ зновуж задумує влаштувати від 15. лютого курс диригентів. Досіль зголосилося за мало учасників. Повіт. Кружок „Р. Школи“ відбув 15. січня ц. р. річні заг. збори, на яких було 104 делегатів з сіл. Вибрано нову Старшину у складі: дир. К. Попель — голова, д-р Мих. Шкета — заст. гол., І. Корчинський — секретар, селянин Федь Мельничук — скарбник, члени: о. М. Благий, Ст. Лисак, Павло Городецький. Новообрана Старшина рішила в кожному селі засновувати Кружок „Р. Школи“, а в кращих селах діточі садки. **С.**

Нові книжки й журнали.

ЖУРНАЛИ.

BULLETIN OFFICIEL DU COMITE FRANCE-ORIENT. Association National de Propagande Politique et Economique dans le Proche-Orient, l'Europe Orientale et l'Afrique du Nord. XII-e. Nr. 81. Paris, Decembre 1932.

„PRZEGLĄD WSCHODNI“, dwutygodnik, poświęcony badaniu stosunków gospodarczych Z. S. S. R. Rok II. Nr. 2. Warszawa, styczeń 1933.

—o—

Ціни набілу у Львові.

„Маслосоюз“ платив кооперативам дня 7. ІІ. 1933 р. за масло експортове та десерове пріма 2·20 зол., за літру молока 15—17 сот., літру сметани 0·00 зол., копу яєць 5·80—6·00 зол.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр.

Середа, 8. ІІ. год. 7.30 веч. „Жидівка“, оп. Галевія (виступ М. Голинського та В. Тисяка).

Четвер, 9. ІІ. год. 6. веч. „Розбійники“ (ціни від 40 сот. до 4.50 зол.).

Театр Ріжнородностей.

Середа, 8. ІІ. вистава не відбудеться з причини ген. проби комедії Деваля „Мадмоазель“.

Четвер, 9. ІІ. год. 7.30 веч. премієра „Мадмоазель“ Деваля (Абон. 7).

Концертове Бюро Тірка:

Пятниця, 10. ІІ., Едвар Штверман, піяніст.

Кіна.

АДРІЯ: „Парада кохання“.
АПОЛЬО: „Загуджений“.
АТЛЯНТІК: „Аріяна“ (на осн. Кльода Анета).
КАСІНО: „Чемп“ (із Волесом Бері).
КОЛІСЕЙ: „Ніч у Шікаго“, ревія „Арабські авантюри“.
КОПЕРНИК: „Распутін“ (Конр. Файт).
МАРУСЕНЬКА: „Распутін“ Конрад Файт).
МІРАЖ: „Москва без маски“.
ОАЗА: „Льорель і Гарді, їх доля та недоля“ та ревія.
ПАЛЯС: „10 проц. для мене“.
ПАН: „Хоробрий вояк Швейк“.
ПАСАЖ: „На піднебесному шляху“ та додатки.
ПРОМІНЬ: „Ц. к. фельдмаршал“ (Вл. Буріян).
СТИЛЕВЕ: „Веселий поручник“ і ревія „Веселий сверщок“.
УТІХА: „Піднебесний роман“ і ревія.
ХИМЕРА: „Година з тобою“ (Шевальє і Жанета Мекдоналд).

Закордонне радіо.

Середа, 8. лютого 1933.

Кенігсберг (217,1) 20.05 „Фігарове весілля“ ком. опера Моцарта, **Братислава** (279,3) 12.30 Концерт, 21.15 Музика, **Брно** (341,7) 19.30 „Сальоме“ оп. Р. Штравса, **Штрасбург** (345,2) 21.30 Концерт, **Льондон** (356) 13.00 Балади, 19.30 Концерт, 21.00 „Ай скеч юр ворлд“ муз. ревія **Ляйпціг** (389,6) 12.00, 16.00 Концерт, 20.10 „Ді Гліксрайтерін“ оп. Шмігельського, **Білгород** (429,7) 16.00 Нар. пісні, **Рим** (441,2) 17.30 Вок. концерт, 20.45 Опера, **Брюсель** (509,3) 21.00 „Ля Шімер“ оп. Вінера, **Відень** (518,1) 11.30 Квартет, 15.20 Скрипка, фортепян, 19.25 Опера, **Рига** (525) 19.05 „Пісня кохання“ оп. Й. Штравса, **Харків** (937,5) 10.30, 18.40 Концерт, 15.15 Розривкова програма, 16.30 Музика, рецитації, 18.00 Мистецька трансм., 24.00 Звуковики.

Четвер, 9. лютого 1933.

Братислава (279,3) 12.30 Концерт, **Штрасбург** (345,2) 21.30 „Орфей“ оп. Глюка, **Штутгарт** (360,6) 12.00 Легка музика, 20.00 „Ді Гіммельбляве Цайт“ оп. О. Штравса, **Гельсінгфорс** (368,1) 18.40, 19.05 Спів, **Букарешт** (394,2) 19.00 Опера, **Білгород** (429,7) 20.00 Пісні, **Рим** (441,2) 20.45 Концерт, **Будапешт** (550,5) 19.45 Концерт, **Любляна** (575) 20.00 Опера, **Харків** (937,5) 10.00, 15.00, 18.40 Концерт, 13.15 Нар. музика, 16.30 Концерт для дітей.

Львівське радіо.

Середа, 8. лютого 1933.

11.40 Огляд преси, 11.50, 13.20 Метеорольог. комунікат, 11.58 Час, 12.10, 16.00 Грамофон, 15.15 Господар. комунікат, 15.35 Для дітей: „Гав-гав, няв-няв“, „Перший сад у шк. класі“, 16.15 Листи, програми, 16.40 „Геній серця — Ст. Яхович“, 17.00 Грамофон, Сільва рерум, 17.40 „Образування сусп. робітників“, 18.00 Легка музика, 18.25 Спів (Дроздовська — сопран), 18.55 Експресіонізм, 19.10 Всячина, 19.30 „Фр. Моріяк, славний повістяр“, 19.45, 21.00 Прес. рад. денник, 20.00 „Яке то було гарне“, старі пісоньки й мельодії, 20.55 Спортові вістки, 21.05 Концерт (скрипка, фортепян, альтівка, віольончеля), 22.00 На овиді, 22.15, 23.00 Танк. музика, 22.40 „Гдиня“ відчит в есперанто, 22.55 Комунікати.

Четвер, 9. лютого 1933.

11.40 Огляд преси, 11.50, 12.30 Метеорольог. комунікат, 11.58 Час, 12.10, 16.15, 17.00 Грамофон, 12.35 Шк. концерт, 15.10 Експорт. комунікат, 15.15 Господар. комунікат, 15.25 Грамофон, Сільва рерум, 16.00 Пластичні вістки, 16.25 Лекція фр. мови, 16.40 Китайська поезія, 17.00 Акад. хор „Друг“, 17.40 Відчит, 18.00 Сучасна польська пісня (Галадевич-Галінська — сопран), „Оригінал“ відч., Фортепян, 19.00 Літер. фейлетон, 19.15 Всячина, 19.30 „Справжня штука життя“ Корн. Макушинського, 19.45 Прес. рад. денник, 20.00 Легка музика, 21.30 „Пригода“ Понтопідана, 22.15, 23.00 Танк. музика, 22.55 Комунікати

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Мама Андрія Мулярчука просить всіх, хто знав би про місце його перебування — подати вістку на адресу: Анна Мулярчук, Львів, вул. Зьрудляна 52. Заграничні часописи просимо передрукувати.

Товариство „Українська Захоронка“ уладжує в неділю дня 12. лютого ц. р. ДИТЯЧЕ СВЯТО. У програму входять: пісні, хороводи, забави, діяльоги. Танки: метеликів і цвітів, ярин, сніжинок. Ритмічні та національні танки. Початок в год. 3. пополудні у Ремісничій Палаті при Стрілецькій площі. Вступ для дорослих 1 зол., для дітей 50 сот. Проситься якнайчисленніше явитись.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло“. З друкарні Вид. Спілки „Діло“, Львів. Ринок 10.